Л. Вашкевіч

Расійска-Беларускі Слоўнічак

дзеля Чыгуначных Мясцкомаў

МАГІЛЕЎ — 1926

Выпускаючы гэты малюсенькі слоўнічак, маю мэтаю дапамагчы чыгуначнаму прафакціву ў складаньні тае ці іншае службовае паперкі на беларускае мове.

Магакрлітбел 16595. Маг. друк. „С. і М.“ з. 974, т. 400.

Расійска-Беларускі Слоўнічак
дзеля чыгуначных мясцкомаў

А

абонемент—абанэмэнт
авторитет—аўтарытэт
автоматически—аўтаматычне
Александр—Алесь
Алексей—Ляксей
алмаз—дыямэнт
алый—румяны
апрель—красавік
аптека—аптэка
арест—арышт
ассигновка—асыгноўка
Афанасий—Апанас
аэроплан—самалёт

Б

багаж—пакунак
баня—лазьня
безнадежно—безнадзейна
безотлагательно—безадкладна
безработный—беспрацоўны
безработица—беспрацоўе
безусловно—бязумоўна
беседа—гутарка
беспорядок—бязладзьдзе
благодаря (этому)—дзякуючы (гэтаму)
блестящий—бліскучы
ближе—бліжэй
болт—шкворань
борьба (за что либо)—змаганьне
будущий—будучы
бумага—папера

быстро—хутка, борзда
были (заседания)—адбываліся (пасяджэньні)

В

важность—важнасьць
в дальнейшем—у далейшым
в действительности—урачавістасьці
вдоль—удоўж, усьцяж
ведение—вядзеньне
везде—усюды
вероятно—мусіць
вещь—рэч
взаимно—узаемна
взятка—хабар
видно—відаць
виновник—вінавайца
весьма—вельмі
вклад—уклад
власть—улада
вместимость—ёмасьць
вместо—замест
внимание—увага
во главе—на чале
вождь—правадыр
возлагается—ускладаецца
военный—вайскові
воззвание—адозва
воздушный флот—паветравы флёт
возобновлять—аднаўляць
возвратный—зваротны
возвратить—вярнуць
возможно—магчыма
во избежание—дзеля адхіленьня
вообще—агулам
вопрос—пытаньне
воскресенье—нядзеля
воспрещается—забараняецца
воспитание—выхаваньне
восстановлено—адбудавана
восток—усход
впечатление—уражаньне
вполне—упоўні
вредное—шкоднае
вредит—шкодзіць, -е
всегда—заўжды, заўсёды
вследствие чего—дзякуючы чаму

вступительный—уступны
в сравнении—у параўнаньні
вспомогательный—дапаможны
вторник—аўторак
выгодный—зыскоўны
выговор—вымаўленьне
выдающийся—выдатны
вызывается—выклікаецца
вынужден—прымушан
выработан—выпрацаван
вышеуказанное—вышэйпамянёнае
вышеизложенное—вышэйпамянёнае

Г

главное—галоўнае
главным образом—галоўным чынам
говорить—казаць
говорят—кажуць
город—места (горад)
граждане—грамадзяне
государство—дзяржава
государственный—дзяржаўны
грамотный—пісьменны
Григорий—Рыгор
гроб—труна
груз—цяжар

Д

да—ага
даже—нават
дается—даецца
дальше—далей
дальновидный—прадбачны
дальнейшее—далейшае
движение—рух
действующий—дзейнічы
действие—дзея
действительность—рачавістасьць
декабрь—сьнежань
делается—робіцца
дело (не работа)—справа
дело в том—справа ў тым
делопроизводитель—дзелавод
деньги—грошы

деревня—вёска
детский—дзіцячы
деятель—дзеяч
длиннее—даўжэй
для—дзеля
дней—дзён
добавление—дадатак
добровольно—самохаць
довольно—годзе, даволі
доказательство—доказ
документ—дакумэнт
должен быть—павінен быць
дополнительно—дадаткова
достаточно—дастатна
достигать—дасягаць
достижение-дасягненьне
думать—мысьліць
дымовая труба—комін

Е

едва—ледзь
единство—адзінства
единица—адзінка
единогласно—аднагалосна
её—яе
ежедневно—штодзённа
еженедельно—штотыдзень
если—калі
естественно—натуральна
есть—ёсьць
еще—яшчэ

Ж

жалоба—скарга
ждать—чакаць
жизнь—жыцьцё
жел-дорога—чыгунка
железнодорожник—чыгуначнік
желание—жаданьне
женский—жаноцкі -чы
жертва—ахвяра
жалованье—пэнсія
жаркий—гарачы

З

заблаговременно—загадзя
заведующий—загадчык
завод—гута
задержка—прыпынак
законодательный—заканадаўчы

закрыть—зачыніць
зал—саля
заместитель—намесьнік
заметно—значна
занавес—заслона
запад—захад
запретить—забараніць
запрещается—забараняецца
запрещение—забарона
запрос—запытаньне
заседание—пасяджэньне
заслуживает—заслугоўвае
заслушать—заслухаць
зачем—навошта
защита—абарона
заявитель—заяўнік
заявление—заява
здание—будынак
здесь—тут
землемер—каморнік
злоупотребление — злоужываньне або надужыцьце
значительно—значна
зрение—зрок
зритель—глядач

И

иждивение—утрыманьне
избавить—вызваліць
известие—вестка
известно—вядома
извещение—апавяшчэньне
изготовить—вырабіць
издание—выданьне
издательство—выдавецтва
изменение—адмена
или—або
имеем—маем
имея в виду—маючы на ўвазе
имущество—маёмасьць
инструктирование—інструктаваньне
искать—шукаць
исключение—выключэньне
искренно—шчыра
исполнить—выканаць
исполнительный—выканаўчы
использовать—скарыстаць

испытывает, чувствует—адчувае
исследовать—дасьледваць
исследование—досьлед
исчезновение—зьнікань- [не
июль—ліпень
июнь—чэрвень

К

каждый—кожны
казенный—скарбовы
казначей—скарбнік
какой—які
каменный (дом)—мураваны
касается—датычыцца
категорически—катэгорычне
квартира—кватэра
керосин—газа
кирпич—цэгла
книжная (лавка, магазин)—кнігарня
когда—калі
комната—пакой
крайний—канцавы
краска—хварба
кредитование—крэдытаваньне
крепка—моцна
кроме—акрамя, апрача
круг—кола
кругом—вокала, наўкола
к сведению—да ведама

Л

лавка (магазин)—крама
лазарет—шпіталь
лампа—лямпа
легче—лягчэй
ледник—лядоўня
ленивый—гультайны
личность—асоба
лично—асабіста
лишь-бы—абы
лестница—драбіна
любопытный—цікавы
льготный—прывілейны

М

мастер—майстра
мастерская—майстэрня
март—сакавік
материально—матэр'яльна

Матвей—Мацей
машинист—машыністы
мебель—мэбля
между—паміж
между тем—апрача гэтага
международный—міжнародны
месть—помста
мечта—лятунак
механик—механік
минута—хвіліна
многочисленный—шматлікавы
молодежь—моладзь
мотив—мотыў

Н

наблюдать—наглядаць
наблюдение—нагляданьне
навстречу—насустрэчу, наспатканьне
надежда (не имя)—надзея
надеяться—спадзявацца
награда—нагарода
наглядна—відавочна
надлежащее—належачае
надобность—патрэб- [насьць
надпись—напіс
название—назоў
назначение—назначэньне
наказание—кара
накануне—напярэдадні
наклейка—налепка
наличность—гатоўка
наличными—гатоўкай
наоборот—наадварот
напечатать—надрукаваць
напоминание—напамінаньне
направление—кірунак, напрамак
например—напрыклад
напротив—наўпроці
население—жыхарства, насельніцтва
насильно—гвалтам, сілком
наследство—спадчына
настоящее—цяперашняе
насчитывается—налічваецца
насчет этого—адносна гэтага
находится—знаходзіцца

начало—пачатак
начинают—пачынаюць
невозможно—немагчыма
неделя—тыдзень
недовольство—незадаволеньне
недосмотр—недагляд
недостижение—недасягненьне
недостаток—нястача
недочет—недахоп
незадолго—неўзабаве
неизвестно—невядома
не иначе—няйнакш
нельзя—нельга
немедленно—зарас-жа
немного—троху, крыху
необходимо—неабходна
неожиданно—неспадзявана
неправильно--неправільна
непосредственно—непасрэдна
несколько—некалькі
несмотря—нягледзячы
несознательность—несьвядомасьць
нет—няма
неудовлетворительно—нездавальняюча
нефть—нафта
нечистота—бруд
Николай—Мікалай
никуда не годится—нікуды ня варта
ноябрь—лістапад
нужно—трэба
нужна—патрэбна

О

оба—абадва, абое
обвинение—абвінаваньне
обе—абедзьве [чаньне
об'единять—яднаць
об'единение—яднаньне
обязательно—абавязкова
обязательство—абавязнасьць
обещать—дакляраваць
оборудовать—абсталяваць
оборудование—абсталяваньне
образование—адукацыя, асьвета

обратиться—зьвярнуцца
обращение—зьвяртаньне
обращать внимание—зьвяртаць увагу
обстоятельства—варункі
обсуждался—абгаварваўся
обсуждение—абгаварваньне
обслуживание—абслугоўваньне
общее—агульнае
общество—грамада
обыкновенный—звычайны
об'явить—абвясьціць
об'явление—абвяшчэньне
обязанность—абавязак
об'яснение—тлумачэньне
об'ясняется—тлумачыцца
ограничение—абмежаваньне
ограничить—абмежаваць
ограничиться—абмежавацца
одежда—вопратка, адзеньне
одинаково—аднолькава
одновременно—адначасова
однократно—аднакраць
ожидание—чаканьне
ожидать—чакаць
ознакомиться—азнаёміцца
окончание—канчатак
окончательно—канчаткова
окрестность—ваколіца
октябрь—кастрычнік
около—каля
опасность—небясьпека
опоздание—спазьненьне
определение—азначэньне
опровержение—абвяржэньне
организовать—наладзіць
освободить—вызваліць
оскорбить—абразіць
оскорбление—зьнявага, абраза
осмотр—агляд
осматривать—аглядаць
основание—аснова
основании—на падставе

основываясь—грунтуючыся
основательно—грунтоўособенно—асабліва [на
остаток—астача, рэшта
оставить—пакінуць
осуществилось—спраўдзілась
ответ—адказ
ответственность—адказнасьць, адпавядальнасьць
отдел—аддзел
отдых—адпачынак
от'езд—выезд
отказался—адмовіўся
отклонение—ухіл
отклонитъ—адхіліць
откуда—адкуль
отличие—адзнака
отметить—вызначыць
отметить ошибки в работе—вызначыць памылкі ў працы
отменяется—касуецца
относительно—адносна
отношение—адносіна
отовсюду—зусюль, адусюль

отопление—апал
отправление—адправа
отражение—адбітак
отражается—адбіваецца
отразиться—адбіцца
отрицательное—адмоўнае
отстранить—адсунуць
отсрочить—адлажыць
отсутствие - адсутнасьць
отсутствовал—адсутнічаў
отчет о работе—справздача
отыскать—адшукаць
охранение—ахова
охранник—абароньнік
очередь—чарга
очки—акуляры
очутился—опынуўся
ошибка—памылка

П

Павел—Паўлюк
падает—валіцца
подчеркнуть—падкрэсьліць
параграф - артыкул

параллельно—раўналежна
партия—партыя
первый—першы
переговоры—перамовы
перила—більцы
период—пярыяд
печать—друк
печатать—друкаваць
писатель—пісьменьнік
план плян
платформа—плятформа, пляцформа
пломба—плонба
пломбировать—планбаваць
площадь—плошча
подарок—падарунак
податель—падаўца
подательница—падацелька
подвинулась—пасунулась
под влиянием—пад уплывам
подвода—хурманка
поддержка—падмога
поддержать—падтрымаць

под'ем—уздойм
подлинник—аўтэнтык
подлежит - падлягае
подсобный—дапаможны
подсчет—падрахунак
подсчитать—падрахаваць
поезд—цягнік
позорный—ганебны
показательный—узорны, паказальны
покража—крадзеж
пол—подлога
полезно—карысна
политический—палітычны
положение (в каком живет человек или в каком положении находится дело)—становішча
получить—атрымаць
получением сего—атрыманьнем гэтага
пользование—карыстаньне
пользоваться—карыстацца
помнить—памятаць

помощник—памочнік
помощь—дапамога
понятно—зразумела
понимает—разумее
поручение—даручэньне
посвидетельствовать—пасьведчыць
после—пасьля
последний—астатні
посещать—даведвацца
посещение—даведваньне
посетитель—даведвальнік
посредством (чего)—пры дапамозе [нова
постановление—паста-
постепенно—паступова
постоянно (в смысле места нахождения)—стала [ваньне
построение—пабуда-
поступок—учынак
потолок—столь [ваньне
потребность—патраба-
потребительский—спажывецкі
почва—глеба
почетный—ганаровы
почтить—ушанаваць
пошлина—мыта
правительство—урад
править—кіраваць
практически—практычне
предвидеть—прадбачыць
предлагает—прапануе
предлагается—прапануецца
предел—мяжа
председатель--старшыня
предположение—гаданьне
предприятие—прадпрыемства
представитель—прадстадстаўнік
предусмотрено—прадугледжана
предупреждение—папярэджаньне
предчувствие—прадчуцьцё
прежде—паперадзе
прежний—папярэдні
презирать—пагарджаць
преимущественно—пераважна
прекратить—спыніць

прения—спрэчкі
препятствие—перашкода
приблизительно—прыблізкова
приветствуем—вітаем
приготовить—прыгатаваць
прыказ—загад
пример—прыклад
примечание—увага
принимать—прымаць
принадлежит—належыць
принужден—прымушан
принципиально—прынцыпова
приобретение—здабытак
присоединить—прылучыць
приспособить—прыстасаваць
присутствие—прысутнасьць
присутствовал—прысут-
проволока—дрот [нічаў
продолжение—працяг
продовольствие—харчы
производство—вытворчасьць
происшествие—здарэньне
промежуточный—прамежны
просвещение—асьвета
проследить—прасачыць
пространство—абшар
противоположный—працівалеглы
протяжение—працяг
прочие—іншыя
прочее—іншае
прочно—грунтоўна
пятно—пляма

Р

работа—праца
работать—працаваць
развитие—разьвіцьцё
разговор—гаворка, гутарка
разрешение—дазвол
разрешите—дазвольце
раз'яснение-тлумачэньне
раз'ясняется—тлумачыцца
распределение—разьмеркаваньне

распространение—распаўсюджваньне
распространить—распаўсюджыць
растение—расьліны
распорядитель—распарадчык
рассматривать—разглядаць
рассмотрение—разгляд
распоряжение—загад
расширить—пашырыць
расширенный-пашыраны
резерв—запас
результаты—вынікі
рекомендация—рэкамэндацыя
рельс—рэйка
ремонт—рамонт
ремонтировать—рэмантаваць
решительный—рашучы
решительные меры—рашучыя меры
решетка краты
рожь—жыта
руководитель—кіраўнік
руководство-кіраўніцтва
руководящий—кіруючы
ручательство—зарука, парука

С

самостоятельно—самастойна
самоубийство—самагубства
самодеятельность—самадзейнасьць
самоуправление—самаўрад
сберегательный—ашчэдны
сбережение—ашчада
сборщик—паборац
свинец—волава
сведения—веды
связь—сувязь
связи с этим—сувязі з гэтым
сделать—зрабіць
север—поўнач
сегодня—сёньня
сентябрь—верасень
серебро—срэбра
систематически—сыстэматычне

скот—быдла
скверно—кепска
сколько—колькі
следующий—наступны
служебный—службовы
случай—выпадак
смета—каштарыс
смотреть—глядзець
смысл—сэнс
сначала—спачатку
снова—узноў
сношение—зносіны
собрание—сход
собственность—уласнасьць
событие—падзея
совершено—зусім
совершилось—зьдзейсьнілася
совещание—нарада
совместно—супольна
согласие—згода
согласно—згодна, водлуг
согласование (вопроса)—на згоду
согласиться—згадзіцца
содействие—спамога
соединение—злучэньне
созыв—склік
сознательность—сьвядомасьць
сознательный—сьвядомы
сократить—скараціць
сокращение—скарачэньне
сообща—супольна
сообщение—зносіны
соорудить—пабудаваць
соответственный—адпаведны
соответствует—адпавядае
сорт—гатунак
состав—склад
составление-складаньне
составитель-складальнік
состоялось—адбылося
сотрудник—супрацоўнік
сохраняет—захоўвае
сохранение—захаваньне
сочувствую—спачуваю
спасательный—збаўчы
спасение—ратунак
спасибо—дзякуй
специальность—спэцыяльнасьць

способность—здольнасьць
справка—даведка
справиться—даведацца
спросить—запытацца
сравнивать—раўнаваць
среда—серада
среди—сярод
средства—сродкі
срок—тэрмін
срочно—тэрмінова
статья из кодекса—артыкул
стальной—сталёвы
старший—старэйшы
стоимость—кошт
столб—слуп
сторона—бок
стремиться—мкнуцца
строительство—будаваньне
строить—будаваць
стул—крэсла
существование—існаваньне
существует—існуе
существенный—істотны
сущность—існасьць
счет не документ—лік
считать—лічыць
счет на деньги—рахунак
сырость—вільгаць

Т

тайна—таемнасьць
таким образом—гэткім чынам
таксировать—таксаваць
таможня—мытніца
тариф—тарыф
текущий—бягучы
телеграф—тэлеграф
теперешний—сучасны
тесно—шчыльна
тесную связь—шчыльную сувязь
техник—тэхнік
течение—плынь
типография—друкарня
товарищество—таварыства
толкать—піхаць
толщина—грубіна
торжественно—урачыста
торговля—гандаль
точно—дакладна або дасканальна

точки зрения—пункта погляду
требование-патрэбаваньне або вымаганьне
требовать—вымагать
требовательная ведомость—патрабоўчая ведамасьць
требуется—патрабуецца
труд—праца
труба дымовая—комін
трудоспособность—працаздольнасьць

У

убеждение—пераканаьньне
убежден—перакананы, упэўнен
убийца—забойца
убийство—забойства
уверенность—упэўненасьць
уверить—упэўніць
увеличение—павялічэньне
уведомление—паведамленьне
увольнение-звальненьне
угловой—рагавы
угол (в середине)—кут
уголовное преступление—крымінальная прасгупнасьць
уголь-вугаль
углубить—паглыбіць
удовлетворительно—здавальняюча
удовлетворять—здавальняць
удобство—выгада
удостоверение--пасьведчаньне
удостоверяется—сьведчыцца
укрепление-узмацненьне
улучшение- паляпшэньне
умышленно—нарокам
уничтожается—касуецца
уничтожить—зьнішчыць
уполномоченный—упаўнаважаны
употребление—спажываньне
управление—управа, кіраўніцтва
упраздняется—касуецца

усердно—шчыра
усилить—узмацніць
усилилась—узмацнілась
ускорить—пасьпяшыць
условие—умова
усовершенствование—
удасканаленьне
успех—посьпех
утверждается—зацьвярджаецца
утерян—згублен
утро—раніца
участие—удзел
участник—удзельнік

Ф

фамилия—прозьвішча
февраль—люты
финансовый—грашовы
фитиль—кнот
фонарь—ліхтар
фундамент—падмурак

Х

ходатайство—хадайніцтва
хозяйство—гаспадарка
хозяин—гаспадар
хозяйственным образом
—гаспадарчым чынам

Ц

цвет—колер
цель—мэта
целый ряд—цэлы шэраг
ценный—каштоўны
центральный-цэнтральны
цепь—ланцуг
цилиндр в машине-валец.
циркуляр—абежнік

Ч

час—гадзіна
часы—гадзіньнік
частично—часткова
частный—прыватны
чем—чым
честь—гонар
чествование—ушанаваньне
честный—сумленны
число—лік
член—сябр
чрезвычайный —надзвычайны

что—што
чтоб—каб
что касается—што датычыцца
чувство—пачуцьцё
чугун—чыгун

Ш

шаг—крок
шесть—шэсьць
шестой—шосты
штукатурить--тынкаваць
штукатурка—тынкаваньне

Щ

щипцы—абцугі
щит—шчыт

Э

экватор—роўнік
экономический—эканамічны
эксплоатация—эксплёатацыя
электричество—электрычнасьць
этаж—паверх
этот—гэты

Ю

юг—поўдзень
юношество—юнацтва
Юрий—Юрка
юрист—правазнаўза
юридически—юрадычна

Я

явление—зьява
является—зьяўляецца
являющийся—зьяўляючыся
явно—відавочна
яд - атрута
Яков—Якуб
январь—студзень
ярмарка—кірмаш
ярус—паверх
ящик—скрынка, шуфляда

При сем препровождается—Пры гэтым дадаецца, або далучаецца

ПРОТОКОЛ №..................

Общего собрания рабочих и служащих станции.................................. или месткома №.................. от 13 июня 1926 г. Присутствовало 42 человека. Открылось собрание в 17 ч. закрылось в 20 ч.

Председатель

Секретарь

Повестка дня:

1) Доклад о работе инспектора труда
2) Перевыборы ревизионной комиссии
3) Текущие дела

Слушали:

Постановили:

АКТ

Дня 24 июля 1926 года. Мы, нижеподписавшиеся, уполномоченный охраны труда (фамилия) .... член месткома (фамилия) .... и помощник начальника участка службы пути произвели осмотр (или обследование) служебного помещения (такого-то), причем обнаружили нижеследующее:

ПРАТАКОЛ №..................

Агульнага сходу рабочых і служачых станцыі.............................. або мясцкома №.............. ад 13 чэрвеня 1926 г., прысутнічала 42 асобы; сход адчыніўся а 17 гадз. зачыніўся а 20 гадз.

Старшыня сходу

Сэкратар

Абвестка дню:

1) Справаздача інспэктара аховы працы
2) Перавыбары рэвізыйнае камісіі
3) Бягучыя справы

Слухалі:

Ухвалілі:

АКТ

Дню 24 ліпеня 1926 г. Мы ніжэйпадпісаныя упаўнаважаны аховы працы (прозьвішча)................ сябр мясцкому (прозьвішча).................... і памочнік нач. вучастку службы шляху зрабілі абгляд службовага памяшканьня пры чым выкрылі ніжэйнаступнае: